N°. 2195. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 15 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 Julij.

Het is zeer opmerkelijk dat het aanhoudend gevaar waarmede Europa, zoo van de zijde van Rusland als van den kant der revolutie bedreigd wordt, in het wezen der zaak voortspruit uit hetzelfde beginsel.

In de dreigende houding aangenomen door de zelfzuchtige politiek van Rusland, vertoont zich de natuurlijke ontwikkeling eener magt, die geen wet erkent boven de hare, en die geene regten toelaat, welke zij met de hare in strijd waant te zijn; — eene magt, die, zonder bezwaar of bekommering, van elke maar voorkomende omstandigheid tot eigen voordeel gebruik maakt, terwijl zij de zwakheid dergenen op wie zij het oog geslagen heeft, als den weg beschouwt, die haar wordt aangewezen ter bereiking harer plannen. In zulk een systeem vertoont zich niets anders, dan het gemis en de ontkenning van alle regt en van elke wet, die hooger staat dan de mensch.

Is nu de revolutie iets anders? Huldigt zij niet hetzelfde beginsel? Is zij niet, gelijk Dr. Stahl zeer goed gezegd heeft, de in de plaatsstelling van den menschelijken wil aan den goddelijken wil?

Het komt toch in den grond op hetzelfde neer, of de *autokraat* te voorschijn treedt met eene aanroeping van den oppermagtigen God, of dat de demagogie op den naam en de voorschriften van Christus zich beroept; beide erkennen geen anderen wil dan den hunnen, welke naar hunne meening, de verklaring is van den goddelijken wil.

Hieruit volgt, dat het beginsel, 't welk men zoo wel tegenover Rusland als tegenover de revolutie moet stellen, de verkondiging is eener geregtigheid en eener wet, verheven boven alle menschelijke magt, en niet onderworpen aan de willekeurige uitlegging van elks bijzonderen wil of eigene inzigten. De verkondiging der *regten van God* is het eenig mogelijke middel om eene revolutie te doen eindigen, die begonnen is met de *verklaring van de regten van den mensch.*

Het Protestantismus, 't welk de eenheid van het christelijk Europa zoo geweldig heeft verscheurd, is echter niet de eenige oorzaak der verzwakking van Europa. Die oorzaak ligt dieper, want het Protestantismus-zelf is het uitvloeisel en gewrocht van eenen voorafgaanden maatschappelijken toestand. Het heeft zijne vernieling over het veld der Kerk niet aangebragt, gelijk die stormen, welke onverwacht en plotseling ontstaan en uitbarsten, zoodat de mensch er door verrast wordt en niet in staat is ze af te weren. De revolutie was in de geesten voltrokken, voordat zij in eene geweldige scheuring naar buiten uitbrak, en onder den naam van *Reformatie* verwoestend door Europa rondholde.

Er zijn verschillende oorzaken, waardoor die groote scheuring der 16e eeuw is voorbereid, maar een der meest vermogende is geweest die terugkeering tot de heidensche denkbeelden, welke men bestempeld heeft met den naam van *renaissance*, even gelijk men later den opstand tegen de geopenbaarde waarheid *verlichting* heeft genoemd. Het kon niet missen, of die blinde bewondering voor het heidendom, welke in de opvoeding, in de kunsten, in geheel het uitwendig leven zich vertoonde moest, de grondslagen leggen, om eene godsdienstige en staatkundige maatschappij in het leven te roepen buiten het evangelie om. Of is het wel mogelijk voor den mensch, dat hij in deze orde van denkbeelden den regel zoekt voor zijne verbeelding, zijn smaak, en zijn uitwendig leven, en wederom in eene andere geheel tegenovergestelde orde van denkbeelden, den regel voor zijn geloof en voor zijne zedelijke en godsdienstige handelingen? Men kan deze vraag veilig met neen beantwoorden, wijl het niet is aan te nemen, dat de mensch eene zoo strenge afscheiding zal weten te maken in zich zelven, eene verdeeling, die doorgezet wordt tot aan zijne verstandelijke vermogens, om in alles wat geloofszaken betreft zuiver katholijk te blijven, en den heidenschen kunstzin er buiten te houden. Men zal hem in de meeste gevallen naar de zijde der zinnelijkheid zien overslaan.

Zoo men doordringt in de [illegible] natuur der dingen, zal men dus ontwaren dat het [illegible] die groote revolutie gebaard heeft, [illegible] het Protestantismus een onverholen opstand is geworden tegen de Kerk, en eindelijk een opstand tegen alle soort van gezag, door de menschelijke rede onafhankelijk te verklaren en haar los te maken van alle goddelijke wetten.

Het laatste door ons besproken (zie ons N°. 2192) artikel van de *Amsterdamsche Courant* zal, naar het zich laat aanzien, met eenparigheid door de meest geakkrediteerde bladen gelaakt worden. Men herinnert zich de treffendste plaatsen van dat artikel. De »konstitutionelen" zouden niet behooren tot de »konstitutionele partij." Tot de eersten zoude »de groote meerderheid van het beschaafde Nederlandsche publiek" behooren; terwijl de laatste slechts uit aanhangers van den heer Thorbecke — in de Tweede Kamer door niet meer dan tien of elf leden ondersteund — zou bestaan. Tegenover den Koning zou hier te lande de heer Thorbecke staan. Nam de invloed van den heer Thorbecke toe, dat zou tot ernstige reaktie aanleiding kunnen geven en »*noodwendig*", een toestand geboren doen worden, »waarin onze grondwettige beginselen gevaar loopen."

Wij hebben ons gehaast rondborstig te verklaren, welke onze meening is over zulk een onvergeeflijk geschrijf. Niets kan aan de algemeene belangen schadelijker zijn, niets kan aan het ministerie grooter nadeel toebrengen, dan de taal van zulke onhandige en roekelooze vrienden. Dat is onze overtuiging en zij is ook die, niet slechts van het *Handelsblad* en de *Grondwet*, maar ook van den *Nederlander.*

De laatste schrijft o. a., naar aanleiding van het niet te qualificeeren artikel van de *Amsterdamsche*, aldus:

»Wij vragen: is het *Constitutioneel* zich op zoodanige wijs als hier geschiedt, van den naam des Konings te bedienen?

»Is het *Constitutioneel* zich op zoodanige wijs als hier geschiedt, te schermen met *ernstige reactie, waarin onze grondwettige beginselen zouden gevaar loopen?*

»Is het billijk tegenover de *partij-mannen* wier uitwerping men bedoeld en bewerkt heeft, *zelfstandige en eerlijke mannen* te stellen?

»Is het nuttig zich zelven en anderen diets te maken dat de verkiezingen *zeer weinig verandering* in den toestand van het ministerie hebben gebragt?"

Wij gelooven dat het de *Amsterdamsche* moeijelijk zou vallen de meeste dezer vragen op bevredigende wijze te beantwoorden. 't Is te handtastelijk, dat de stand der zaken volstrekt door haar miskend wordt, en dat zij, bij haar geschrijf, de konstitutioneele beginselen, schoon zij zich aanmatigt de konstitutioneele bij uitnemendheid te zijn, reeds geheel uit het oog had verloren.

Men heeft het den heer Thorbecke in der tijd zeer euvel geduid, dat hij, van Amsterdam gewagende, zich niet van de voor den geest der hoofdstad meest eervolle uitdrukkingen bediend heeft.

Nog vrij wat grover echter wordt Amsterdam behandeld in het laatste Nommer van het *Goudsch Kronijkske.* In zijne monomanie, tiert en raast het weer, *à propos* van de konferentie te Bamberg, die zoo zachtkens uitgegaan is, tegen Frankrijk en Engeland, hun ten verwijt makende wat, in het begin der eeuw, Europa van den eersten Napoleon te verdragen heeft gehad. Daarom vervolgt dan onze Rodomont aldus, Amsterdam apostrofeerende:

»Wie vermeten zich andermaal als volksbedriegers, Frankrijk en thans ook Engeland, tot hetzelfde bedrijf de hand te leenen, waaronder dezelfde bedoelingen verborgen werden, waarvan dezelfde uitkomsten te wachten zijn? Het zijn dezulken, die door Helmers, en Cornelis Loots, een »DAT HIJ VERGA" moest tegengegalmd worden. Ja ook gij slaperig en *beursig* Amsterdam! In uw midden mangelt het aan die eigenschappen waardoor gij groot werd. In uw midden wemelt het en krielt het van 't geen als witte mieren en paalwormen de fondamenten doorknaagt, waarop gij gebouwd zijt.

»Alles hebt gij vergeten, wat uw roem uitmaakte, alles doet gij, en laat gij wat ook u doet vergeten, en waardoor gij kleiner en nietiger en onbeduidender wordt."

Harder is nog nooit Amsterdam behandeld, naar wij meenen, dan in deze toespraak van het *Kronijkske.* Zal de hoofdstad, die zich gekwetst gevoelde door de vrij wat zachtere schets, door den heer Thorbecke van haar gegeven, ongevoelig zijn aan deze honende verwijten? Wij kunnen het niet gelooven al worden zij haar ook toegevoegd, uit dankbaarheid welligt, door het *enfant terrible* van die reaktionaire partij, welke zij, bij de verkiezingen het liefst ondersteunt en aan welker inzigten het *Goudsch Kronijkske* ten heftigen tolk is.

Men schrijft ons uit Hoorn, dd. 13 Julij:

»Van 26 Junij tot den 12 Julij heeft Zijne Hoogw. de Bisschop van Haarlem de kerken van de Dekanaten Hoorn, Werfershoef en Purmerend bezocht en in verschillende kerken het H. Sakrament des Vormsels aan duizende geloovigen toegediend. Ook de Katholieken in het korrektie-huis te Hoorn mogten in dat geluk deelen, toen zij Zondag ll. Z. Hw. als een liefderijken vader in hun midden zagen, en uit Zijnen mond eene zalvende toespraak mogten hooren.

»In dien tusschentijd konsakreerde Z. Hw. drie kerken, een te Spanbroek (zijnde de eerste, die Z. Hw. als Bisschop den Heer toewijdde); een te Opdam en een te Westwoude.

»Overal werd Z. Hw. met de meeste blijken van belangstelling ontvangen.

»Overal verkondigde Z. Hw. het H. Evangelie met dien apostolische ijver en liefde, die den man kenschetsen, die van Godswege tot Zijnen kudde gezonden was.

»Overal knielde de geloovigen voor hunnen zielenherder neder, om zijn zegen te erlangen, zoowel langs de wegen als in de kerken, als een bewijs van hun geloof en liefde.

»Overal had men zich er op voorbereid, om den prelaat met de meeste onderscheiding te ontvangen, niet alleen bij de Z. Eerw. heeren dekens, waar Z. Hw. in den regel zijn intrek nam en verblijf hield, maar ook op andere plaatsen, die het geluk hadden Z. Hw. in hunne woningen verblijf te mogen geven.

»Veelvuldig waren de bezoeken die bij Z. H. W. werden afgelegd, en allen die hem mogten naderen, keerden overtuigd van zijne liefdevolle ontvangst en minzamen omgang ten hunnent weder. Ook lag Z. H. W. ll. Zondag een bezoek op het stadhuis te Hoorn, bij den heer Burgemeester af, die hem met alle hoogachting ontving en met wien Z. H. W. zich minzaam onderhield. Het R. K. weeshuis werd te Hoorn door den Prelaat bezocht, en liet daar een blijvende blijk van zijne deelneming in het lot der wezen na.

»Overal werd Z. Hw. door den respektieven heer Deken en zijnen sekretaris, den Wel-Eerw. heer H. Schluter, vergezeld.

»Dat God tot welzijn van het Bisdom van Haarlem dien Kerkvoogd nog lang moge sparen, is de wensch van allen, die hem gehoord en gezien hebben!"

Men schrijft ons uit Opdam:

»Mogt onlangs de R. K. gemeente van Spanbroek zich verheugen door hetgeen Zijn Doorl. Hoogw. de Bisschop van Haarlem aldaar verrigtte, niet minder verheugde zich ook onze R. K. gemeente van Opdam c. a., toen zij op den 1. Julij den Hoogw. kerkvoogd in haar midden zag aankomen, om haar grijs en voor meer dan drie eeuwen gebouwd, maar onlangs hersteld kerkgebouw te zien inwijden.

»Nadat deze indrukwekkende plegtigheid voltrokken was, werd dadelijk door den Wel-Eerw. heer C. Knulle, pastoor dezer parochie, het H. Misoffer den Allerhoogsten opgedragen, terwijl Zijn Doorl. Hoogw. zijne gebeden daarmede vereenigde, en (zoo als men het kerkelijk noemt) op den troon assisteerde.

»Een groot aantal geestelijken uit den omtrek was te zamen gekomen, om bij deze schoone plegtigheid de dienst te verrigten, en alles liep zonder het minste ongeval in de beste orde af.

»Moge én herder én gemeente nog lang het genoegen smaken om dezen Godgewijden tempel, die zoo vele veranderingen en omkeeringen van zaken ondervonden heeft, en nu weder als eene kerk van geheel ouden stijl voltooid staat, te zien verstrekken tot dat doel, waarvoor zij heden is ingewijd, daar vele vruchten van zielenheil te zien aankweeken, die den opbouw van een geestelij-

ken tempel zullen bevorderen, en hen geleide in dien hemelschen, door Gods almagtige hand gevormden tempel, waarvan de steenen gebouwen hier op aarde de zinnebeelden zijn."

Men schrijft uit Berkenrode:

»Onlangs werd alhier in de R. K. kerk een, in den jare 1833, door den heer L. van den Brink en Zoon te Amsterdam, nieuw gebouwd, thans door dien heer aanzienlijk vergroot, verfraaid en vernieuwd orgel, onder uitvoering van Haidns tweede mis, voor het eerst bespeeld, na alvorens door de heeren L. en H. van der Eyken naauwkeurig geëxamineerd te zijn. Niet alleen uiterlijk aanzien en intonatie, maar vooral deugdelijkheid worden door de heeren examinatoren hoog geroemd, en doen den vervaardiger alle eer aan; het werk heeft dan ook aller verwachting overtroffen, en zal zeker, voor ieder die zulks onderzoekt den kunstenaar tot aanbeveling strekken."

Men leest in de *Arnhemsche Courant*:

»Ten opzigte der ontsnapping van het schip van kapitein van der Zee vernemen wij, dat de kapitein zelf geheel onschuldig aan de zaak moet geweest zijn. Zijn wij wel onderrigt, dan heeft hij gedurende de gansche reis opgesloten gezeten, terwijl de ontsnapping het gevolg is van de daad des stuurmans, die het groote kompas had vastgezet, en naar een klein kompas, dat hij in den zak had, zijn koers rigtte. Er moeten drie Hollandsche en vier Engelsche matrozen aan boord zijn geweest, zoo dat de Engelschen de meerderheid zouden gehad hebben, indien niet een der mannen in Engelsche dienst, die lont begon te ruiken, aan den stuurman had te kennen gegeven, dat hij een Oost-Fries was, en, wanneer er iets mogt voorvallen, de zijde des Hollanders zou kiezen, zoo als hij dan ook werkelijk deed."

Naar men verneemt is het koninklijke stoomjagt van Rotterdam naar Antwerpen vertrokken, om Z. M. den Koning van Portugal met HD. gevolg van daar af te halen. Z. M. zal, na eenigen tijd in de rezidentie te hebben doorgebragt, zich naar Amsterdam begeven en HD. intrek nemen in het koninklijk paleis. Na de merkwaardigheden der hoofdstad te hebben bezigtigd, zal Z. M. zich naar het Loo begeven.

Bij de korpsen is van hoogerhand de aanschrijving ontvangen, dat de geheele ligting van 1851, die zich met groot verlof bevindt, als ook dat gedeelte der ligting 1852, hetwelk gepasseerde jaar slechts 4 maanden onder de wapens is geweest, tegen den 20sten der volgende maand bij de korpsen in aktiviteit zullen terugkomen, om de verschillende oefeningen en manœuvres in de maand September a. s. bij te wonen.

Het gezamenlijk getal der opkomenden zal alleen bij de infanterie ongeveer 7000 man bedragen. Tevens is de last uitgevaardigd, dat voor die opkomst de milicien en plaatsvervangers van 1852, die zich thans onder de wapens bevinden, in het genot van groot verlof moeten worden gesteld. Dat getal zal minder dan de helft der opkomenden bedragen.

Z. M. heeft bij besluit aan J. F. Lebens, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van notaris te Beek.

'sGRAVENHAGE, 14 Julij. Naar men verneemt is van wege het departement van Binnenlandsche Zaken, aan den heer J. A. van der Goes, burgemeester der gemeente Naaldwijk, des ministers tevredenheid betuigd, ter zake van zijn gedrag en houding bij de aldaar onlangs plaats gehad hebbende rustverstoringen; zijnde door zijn beleid meer ernstige tooneelen voorkomen.

— Dingsdag ll. is alhier teruggekomen het detachement kavallerie, dat, ter wering der onlangs te Naaldwijk plaats gehad hebbende ongeregeldheden, aldaar is gestationneerd geweest.

SCHIEDAM, 12 Julij. Bij den wedstrijd der Kon. Nederl. Yacht-club, heden op de Maas gehouden, is ten één ure een barkas in de nabijheid der haven van Schiedam omgeslagen en dadelijk gezonken; van de vier menschen welke zich aan boord bevonden, zijn er drie gered door ogenblikkelijke hulp van de bemanning van een spelevarende Engelsche schooner, welke met twee booten naar de plaats van het ongeluk spoedde. Aan de ijverigste pogingen is het echter niet mogen gelukken ook den vierden te redden, maar heeft deze den dood in de golven gevonden. (S. C.)

APELDOORN, 12 Julij. Heden zijn de valkeniers van het Loo vertrokken en naar hunne haardsteden teruggekeerd.

— Aanst. Zaturdag wordt Z. M. de Koning van Portugal op het Loo verwacht.

TILBURG, 11 Julij. Van wege het departement van oorlog is bij het bestuur alhier aanschrijving gedaan om tegen 15 Aug. e. k., de kaserne met de daarbij behoorende stallingen, in gereedheid te laten brengen ter plaatsing van 2 esc. kavallerie, ter sterkte p. m. 250 manschappen en paarden, terwijl ongeveer 250 manschappen en paarden, alsmede de staf, bij de ingezetenen ingelegerd zullen worden. Deze troepen, bestemd om gedurende vijf weken in het kamp van Rijen te manœuvreren, zullen bestaan uit het 3de reg. dragonders, terwijl het bevel daarover opgedragen is aan den kolonel A. A. König, komm. van dat regem.

Voorts verneemt men, dat de kavallerie die gedurende dien tijd te Oosterhout, te Dongen, enz. zal gekantonneerd worden, zal bestaan uit het 1e. regem. dragonders.

NIEWEDIEP, 13 Julij. Gisteren avond ten 7 ure vertrok uit deze haven Z. Ms. stoomschip *Amsterdam*, komm. J. Spanjaard, aan boord hebbende Z. K. H. de Prins van Oranje, bestemd naar Helvoetsluis, ter bijwoning van den wedstrijd der Yachtclub.

Men leest in de tweede editie van het *Handelsblad*:

PARIJS, 14 Julij. De Keizer is gisteren, ten vier ure in burger kleeding te Calais aangekomen. Er heeft geene officiele receptie plaats gehad. Z. M. heeft zich regtstreeks naar zijn hotel begeven. De geestdrift der bevolking was buitengemeen groot.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Julij. De Russische legers in de Donauvorstendommen keeren op hunne schreden terug, ingevolge hoog bevel uit Petersburg. De geduchte toebereidselen die Rusland aan de Poolsche grenzen maakt, zijn wel geschikt om Oostenrijk de oogen te openen. Terwijl de Czaar aan zijne diplomaten een schijnbaar vredelievende taal doet spreken, hoopt hij al zijne strijdkrachten aan de Oostenrijksche grenspalen opeen. Het schijnt of hij eene botsing wil uitlokken van de zijde van Oostenrijk, ten einde alsdan met de beschuldiging te kunnen optreden, dat deze mogendheid het eerst den strijd begonnen heeft. Rusland wil niets anders dan oorlog, en zijne zoogenaamde voorstellen van schikking, zijn niets anders, dan pogingen om Duitschland in slaap te wiegen, en zich zelve des te meer voordeel te verschaffen, door het winnen van tijd.

— De *Moniteur* behelst de volgende depêche uit Belgrado: »De Turken zijn ten getalle van 40,000 man over den Donau getrokken en hebben de vesting Giurgewo, op den linker oever, vermeesterd, na een gevecht waarin 900 Russen gesneuveld of gekwetst geworden zijn. De Turken worden door den vorst Gortschakoff afgewacht, die aan het hoofd van 32,000 man op acht mijlen afstands van Bucharest staat en zich gereed schijnt te maken om deze stad te verdedigen.

— Met de *Euphrate*, den 3. Julij van Konstantinopel vertrokken, is de tijding aangebragt, dat de geallieerden te Varna gereed waren naar Schumla te marcheren. De Dobrudscha was door de Russen nog niet ontruimd.

Omer Pacha is naar Silistria vertrokken, om de vestingwerken te laten herstellen.

— De Armenische patriarch heeft openbare gebeden bevolen voor de behaalde overwinning.

De zeeroovers zijn in het algemeen verdwenen en de zee kan als van hen gezuiverd beschouwd worden.

De hertog van Cambridge was te Konstantinopel teruggekeerd, om eene konferentie met den heer von Bruck te hebben. Den 3den had hij met den sultan eene revue over de troepen gehouden.

— Men schrijft van het kamp van Vimereux (Boulogne), dd. 12 Julij, half een 's middags:

De Keizer heeft de revue gehouden over het expeditieleger, onder het bevel van den generaal-en-chef Baraguay d'Hilliers. Eene aanzienlijke menigte toeschouwers verdrong zich rondom het kamp. Z. M. werd met geestdrift begroet door de troepen en de bevolking.

Na de revue heeft de Keizer tot de troepen de volgende proklamatie gerigt:

»Soldaten!

»Frankrijk heeft, na door Rusland tot den oorlog gedwongen te zijn, vijf honderd duizend zijner zonen gewapend; Engeland heeft eene aanzienlijke krijgsmagt op de been gebragt. En thans zullen onze vloten en legers, vereenigd voor dezelfde zaak, heerschen in de Baltische en Zwarte zeeën. Ik heb u gekozen om het eerst onze adelaars in die noordsche gewesten over te brengen.

»Engelsche schepen zullen u derwaarts voeren: een feit dat, eenig in de geschiedenis, het innige bondgenootschap bewijst van twee groote volken en den vasten wil der beide gouvernementen om voor geene opofferingen terug te deinsen ter verdediging van het regt van den zwakke, der vrijheid van Europa en der nationale eer!

»Gaat, mijne vrienden! Europa den blik op u gevestigd houdende doet openlijk of in geheim wenschen voor den zege uwer wapens. Het vaderland, trotsch op een worsteling waarbij het alleen den aanrander bedreigt, vergezelt u met zijne vurige heilwenschen, en ik, wien gebiedende pligten verre van het tooneel der gebeurtenissen houden, ik zal op u het oog en dra vestigen u wederziende zal ik kunnen zeggen: Zij waren de waardige zonen der overwinnaars van Austerlitz, Eylau, Friedland en Moskowa. Gaat, God bescherme u!

»Get: NAPOLEON."

Een exemplaar van die proklamatie is onmiddellijk aan al de soldaten van het Oostzee-leger uitgedeeld.

Nadat de troepen voor den Keizer gedefileerd hadden, zijn zij naar Calais en de omliggende gemeenten gemarcheerd, ten einde zich gereed ter inscheping te houden.

— Men schrijft van Calais: Morgen (13) zal Zijne Majesteit ten 1 ure des middags alhier aankomen, vergezeld van den generaal Baragay d'Hilliers en een gevolg van veertig personen.

Eenige Fransche en Engelsche stoomschepen bevinden zich reeds in onze haven.

De noodige maatregelen ter inscheping zijn door den admiraal Lapierre genomen; de orde die bij die ontzaggelijke toebereidselen heerscht, is bewonderenswaardig.

Plakkaten zijn op afstanden op de kaden geplaatst, om de ligging der schepen aan te duiden en de namen der regementen en bataillons die vertrekken moeten.

Een gedeelte der vloot is heden (12) des namiddags aangekomen, men wacht het overige morgen.

Men verneemt dat de koningin van Engeland Vrijdag zal aankomen.

— Men leest in de *Patrie*: Een bijzonder schrijven uit Varna levert eenige bijdragen tot den terugtogt der Russen. De troepen, die van het beleg voor Silistria kwamen, hebben alles, wat zij op hun weg vonden, verwoest. De geringste woning is niet staan gebleven, zij hebben alles verbrand en vernield, tot aan de boomen en akkers toe.

In de Dobrutscha gaan zij op dezelfde wijze te werk, en men kan hieruit genoeg zien, met welk een soort van barbaarschheid de beschaving van Europa heeft te kampen.

— In Spanje schijnt de opstand nog alles behalve ten einde te zijn, wat ook de regeringsbladen daarvan zeggen mogen. Serrano heeft zich met O'Donnell vereenigd, hetgeen bewijst, dat de toestand van den laatste nog niet zoo hopeloos is. Beiden hebben zich in de rigting van Andalusie teruggetrokken, in de hoop de voor Cuba bestemde troepen, die zich in die provincie bevinden, tot hunne zaak over te halen. Zij rekenen op eenen gunstigen uitslag, omdat de Spaansche soldaten, zooals men weet, over het algemeen een afkeer hebben van naar Amerika te gaan.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Julij. De *Morning Advertiser* wil uit eene goede bron weten, dat in den kabinetsraad van ll. Zaturdag, de portefeuille van oorlog het onderwerp van levendige diskussien heeft uitgemaakt. Men wilde die aan lord Palmerston toevertrouwd zien, zoodat de hertog van Newcastle te kennen gaf, dat, wat hem persoonlijk betrof, hij gaarne vrijwillig van die portefeuille afstand zou doen. Buitendien geloofde hij, dat lord Palmerston daarvoor meer bekwaamheid bezat dan hij. Hierop begaf zich de hertog terstond naar de koningin, doch kwam terug met het antwoord, dat H. M. geen verandering in dat opzigt wenschte.

— Uit een partikulieren brief, geschreven aan boord van een Engelsch schip in de Oostzee, deelt de *Morning Herald* het volgende mede:

»Met 10,000 man troepen en 30 of 40 kleine kanonneerbooten zou men Kronstadt kunnen innemen niet alleen, maar ook een klein bezoek aan St. Petersburg brengen. Het vaarwater ten noorden van Kronstadt heeft weinig of geen verdedigingsmiddelen. De Russen hebben alleen zorg gedragen voor de verdediging van het vaarwater, hetwelk voor hunne linieschepen bestemd was."

— Men leest in den *Times*:

»Ook in de dagbladpers zijn vrienden van Rusland werkzaam tot bevordering van het plan van een diplomatiek kongres of van vernieuwde onderhandelingen, het eenige middel waardoor Rusland nog hoopt uit de klem te geraken. Doch, wat dan ook in het geheim tusschen het Pruissische en het Russische hof mogen voorgevallen zijn, wij kunnen zonder nader bewijs niet aannemen dat Oostenrijk, toen het met de Porte eene verbindtenis tot militaire zamenwerking aanging en de vertrouwelijkste mededeelingen met Frankrijk en Engeland wisselde, inmiddels aan Rusland en in Ruslands belang het aanbod deed van bemiddeling, die de westersche mogendheden zich nimmer in het geringste geneigd betoond hadden aan te nemen. Integendeel, de jongste ons uit Weenen geworden tijdingen toonen dat de verbolgenheid van Keizer Nikolaas nu vooral tegen Oostenrijk, en de bewegingen zijner troepen tegen de Oostersche grenzen gerigt zijn. Niemand derhalve weet beter dan de Keizer van Oostenrijk en zijne ministers, wat zij zouden te wachten hebben van eene onder zulke voorteekenen aangevangen onderhandeling.

Het is van Ruslands zijde en door Ruslands handlangers alleen, dat de geruchten van vernieuwde onderhandelingen in Europa zijn verspreid. Om de waarschijn-

lijkheid dier geruchten te begrijpen, lette men slechts op de voorwaarden welke Keizer Nikolaas in zijne jongste mededeeling aan Pruissen en Oostenrijk schijnt te hebben gesteld. Deze voorwaarden toch zouden, indien de berigten daaromtrent juist zijn, neerkomen op eenen wapenstilstand, waarbij Rusland al het voordeel aan zijne zijde zou hebben en het grootste deel van Moldavie zou bezet houden, terwijl de Westersche mogendheden hare krijgsmagt uit Turkije verwijderen en de Oostenrijksche troepen de grenzen van Turkije niet overschrijden zouden. Zulke voorwaarden zijn klaarblijkelijk onaannemelijk en onvereenigbaar met de beginselen die in de verdragen en protocollen erkend zijn.

— De grijze publicist Walter Savage Sandor, geeft in eenige Engelsche dagbladen het volgende ter overweging: Gemakkelijker dan Kroonstadt te veroveren zou men St.-Petersburg kunnen vernielen, en wel zonder dat het Engeland veel bloed zou kosten, namelijk, men wreke zich over de Donauverstopping aan de Newa, in wier monding men eenige duizenden steenen en vol geladen wrakken late zinken, waardoor St. Petersburg tot boven de daken onder water zou worden gezet.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Julij. In den *Lloyd* leest men:

»Ten gevolge van het antwoord van Rusland op de Oostenrijksche sommatie zal de Weener konferentie weder zitting houden om te beslissen of de voorstellen van den Czaar aannemelijk zijn of verworpen moeten worden. Het antwoord aan Rusland als den uitslag dezer konferentie te geven, zal geredigeerd worden in overeenstemming met Pruissen. Naar luid der gelithographieerde Weener korrespondentie heeft vorst Gortschakoff verklaart dat hij volmagt heeft om het antwoord te ontvangen; het zal echter eerst binnen drie weken in gereedheid zijn.

— Uit Bukarest wordt, dd. 9 dezer, geschreven, dat het gros der Russische armee van Bukarest, 32,000 man sterk, op Giurgewo marcheert, waar een beslissende veldslag verwacht wordt.

BERLIJN, 13 Julij. In de *Preussische Correspondenz* leest men: »Volgens partikuliere berigten uit Bucharest van den 8sten Julij, was vorst Gortschakoff aldaar den vorigen dag in den vroegen ochtend terug gekeerd, en waren er in den nacht van 6 op 7 Julij 25 tot 30,000 man Russische troepen in versnelde marschen van Urzytscheni en Mayalava aangekomen. In denzelfden nacht werden 200 gewonden van Giurgewo naar Bucharest gebragt.

»Den 2 Julij deden de Turken eene nieuwe poging om bij Giurgewo aan land te komen, en vatteden post op het in den Donau gelegen eiland Mokan; daarop werden van Bucharest Russische troepen afgezonden, en de generaal Dannenberg weder te Bucharest. In het gevecht bij Giurgewo, hetwelk eene vrij belangrijke ontmoeting schijnt geweest te zijn, moeten, naar verzekerd wordt, 260 man gesneuveld en 800 gekwetst zijn, en dit verlies moet voor drie vijfde gedeelten door de Turken en overigens door de Russen zijn geleden. Doch het ontbreekt aan juiste berigten hieromtrent. De Russen verwachten nieuwe ernstige aanvallen uit Rustschuck, en men zeide dat zij zich in Giurgewo en Bucharest wilden staande houden. Het bevestigt zich dat de vesting Matschin (aan den Beneden-Donau in de Dobrudscha) door de Russen in brand is gestoken.

— Eene depêche uit Odessa dd. 7 dezer, deelt mede, dat de gekombineerde vloot, sterk 58 zeilen, gezien is, koers zettende naar Sebastopol.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 14 Julij.

ONDERTROUWD (13 Julij): W. C. Blaaupot met C. A. J. Dammers.

GETROUWD (13 Julij): I. H. J. Cramer met A. E. C. Osterbeek. H. J. Bosman met M. Mulder. C. D. L. J. F. Sigaalt Fz. met H. E. Holman.

BEVALLEN (12 Julij): S. de Vries, geb. van Praag, D. — (13 Julij): B. Rubens, geb. Kohn-Speijer, D.

OVERLEDEN (4 Julij): F. H. Groote, 67 j. — (9 Julij): J. Boeke, 30 j. E. Keur, 75 j. — (10 Julij): G. C. Bakker, wed. F. J. Schlakz, 82 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 51, 1840, 1842 4½ pc. 88, 1843 —; Spanje 1—3 pc. 18⅝; Binnenl. 3 pc. 35 5/16; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 64⅝.

PARIJS, 13 Julij. Fransche 3 pc. 70.70; 4½ pc. 96 95; Bank-Akten —; 3 pc. Spanje 34½; id. 1 pc. 19; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pct. [illegible]; Rom. Leening 1850 81½.

LONDEN, 13 Julij. Consols 91⅞; 3 pc. Spanje buitenl. 37; 1 pc. dito 18¼; [illegible] 4; Passive 3¾, 5 pc. Rusl. [illegible] 90½; 2½ pc. id. 59½; 5 pc. Sardinië 84½; Brazilië [illegible]; Peru 66½; Gren. uitg. [illegible]; 3 pc. Mexico [illegible]; Portugal 39; Ecuador [illegible]; Wissel op Amst. —; Parijs —; Petersb. —; Grieken (nieuw) —.

WEENEN, 13 Julij. Met. 5 pc. 8[illegible]; id. 4½ pc. 75; Bank Aktien 1262; Wissel op Londen 12.4[illegible]; Amst. [illegible]; Parijs 150½, Goud 36¼; Zilver 31½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 13 Julij. 4½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 81¼; 5 pc. 93½; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 14¼; Parijs 78¼; Amst. 139¾; Ween. —; Petersburg 101.

HAMBURG, 13 Julij. Spanje 3 pc. 33; id. 1 pc. 17⅞; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen 16¾; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 13 Julij. Met. 5 pc. 64½; 3 pc. Spanje binnenl. 35½; id. 1 pc. 18¾; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 JULIJ 4 u. gebl.	14 JULIJ 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	58 13/16	58¾	à	59	58⅞
Dito Dito	3 ″	70⅞	70⅞	″	71	
Dito Dito	4 ″	88½	88⅝	″	88½	
Amortisatie	3½ ″	86½		″		
Handel-Maatschappij	4½ ″		123	″		
Haarlemmermeer	5 ″			″		
O. I. Leening 1844	4 ″	87⅞		″		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ ″			″		
Dito Hollandsche dito	.			″		
Obligatiën	4½ ″			″		
België, Certifikaten	2½ ″			″		
Dito	4½ ″			″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	47⅞		″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en Co.*	5 ″	100	100¼	.	100⅝	
Dito Ao. 1828—1829	5 ″	99⅝		″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″		59⅛	″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″	83½	83½	″		
Negot. 1840	4 ″	78½	78½	″		
Dito *Stieglitz*	4 ″	77¼	77⅛	″	77½	
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche	4½ ″	82⅞	83½	″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1 ″	18 15/16	18 15/16	″	18⅞	
Nieuwe	3 ″		38 15/16	″	39	
Binnenlandsche	3 ″	35⅜	35¼	″	35⅜	
Cert. Coup. Sp. Com.	.	4 5/16	4 5/16	″	4¼	
Amortisable Schuld	.		3 15/16	″		
Portugal, te Londen	3 ″	36⅜	36¼	″	36⅝	
Dito Uitgestelde	.			″		
Weener Bank	4 ″			″		
Metalliek 1816—1852	5 ″	62	61 15/16	″	62⅛	
Dito 1847	2½ ″	31 9/16	31 9/16	″		
Dito 1851 en 1852	2½ ″	31 9/16	31 9/16	″		
Dito 1854	″			″		
Dito 1849	5 ″	73	72⅝	″	72⅞	
Dito Letter B	5 ″	73	72⅝	″	72⅞	
Aand. f 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën	4 ″	67¼	67⅛	″	67¼	
Aandeelen 1835			139½	″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Peru, dito	4½ ″			″		
Grieken, te Londen	5 ″			″		
Philadelphia, bij *Hope en Co.*	5 ″			″		
Dito te Londen	6 ″			″		
Dito Bank	.	3¼		″		
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″			″		
Dito 1843	5 ″			″		
Grenada, dito à £ 100	2½ ″			″		
Dito Uitgestelde	.	6½		″		
Ecuador	.			″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	23 11/16	23 11/16	″	23¾	
Dito Onbepaalde	3 ″	23 13/16	23 11/16	″	23¾	
Venezuela, te Londen	3¾ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		

Handel noch variatie verdienen heden eenige vermelding.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅞	Livorno	2/m.	f 38¼
»	zigt	» 56⅛	Napels		» 83
Bordeaux	2/m.	» 55⅞	Petersburg		» 1.76
»	1/m.	» 55¾	Weenen	6/w.	» 26½
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11.60
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11.70
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ¼

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	f 22,70	a —	Pruissische	f 35 5/16	a —
Napelsche	- 25,25	„ —	Spaansche	- 2,35	„ —
Div. in £St.	- 11,62½	„ —	Hamb. Russ.	- —	„ —
Eng. Russen	- 11,62½	„ —	Russ. in Z. R.	- 35⅝	„ —
Fransche	- 55⅞	„ —	„ Pap. „	- —	„ —
Belgische	- 55⅞	„ —	Pools. in Fl.	27	„ —

Coup. Spanje Buitenl. f 11 62½ Coup. Portugal f 11.70.
Dito Binnenl. f 36¼

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	à 9,80
Oude Gerande, Dukaten	» 5,60	» 5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,65	» 11,75
» Pistolen	» 9,50	» 9,60
Stukken van 20 Francs	» 9,40	» 9,50

Baren Goud en Specien a f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9½ à 10 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters	per Stuk f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,77	» 1,80
Zilver 1000 à 980	f —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

De Coupons, verschenen 1°. Julij 1854, van Certifikaten 2½ pc. Nationale Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het administratie-kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.
Van Harpen, c. s., idem.
Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.
Schermbeek en Roelofsz, idem.
J. Kappelhoff Dz., bij Brondgeest en Zoon c. s.
Koning en van der Goes, ten hunnen kantore.
L. Huisinga, bij Le Normant en van Ouwenaller.
H. van Leuveningh Willink, c. s., ten hunnen kantore.
Gebr. Westerkappel en J. Broese Az., te Haarlem, ten kantore van T. A. Liwijn te Haarlem en bij de Associatie-Cassa.
Administratie-kantoor te Leyden, aldaar en bij Leembruggen, Guepin en Muysken.
Administratie-kantoor te Delft, aldaar en bij E. en H. van Cranenburgh.
Administratie kantoor te Medemblik, aldaar en bij Gebr. Stiffry.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Julij.

Tarwe als voren: 128 ℔ nb. Poolsche f 433; 125, 126 ℔ dito f 380, 392.

Rogge tot nagenoeg vorige prijzen met veel handel ter verzending en aan konsumptie verkocht: 116 ℔ o. Archangel f 262; 116 ℔ o. gedroogde f 260; 120 ℔ n. Pruissische f 272; 119, 120 ℔ dito f 272, 275; 116, 117 ℔ dito f 255, 258; 119, 120 ℔ n. Petersburg. f 273, 277; 116, 117 ℔ nieuwe Archang. f 265, 268; 117 ℔ o. gedroogde f 265; 122 ℔ n. Odessa f 281; 116 ℔ o. gedroogde f 260, 62; 119 ℔ n. Archangel f 274; 122 ℔ o. Amerikaansche f 297.

Garst prijshoudend: 116 ℔ Deensche f 200; 113 ℔ dito f 196; 110 ℔ ger. dito f 180.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie dadelijk 70; in April ek. 69; Sept., Oct. en Nov. 68 £. *Lijnzaad* prijsh. 106 ℔ Riga f 300. *Raapolie* op 6/w. f 39¼; Vliegend f 38½; 1° Sept. ek. f 38¾, ¼; Oct. f 38¾, ¼; Nov. f 38¾; Dec. f 38¾, ½. *Lijnolie* op 6/w. f 39¼; Vliegend f 38. *Hennepolie* op 6/w. f 41½; Vliegend f 40¼.

ROTTERDAM, 13 Julij. Rogge. 146/2 ℔ Limburger f 332; 144/2 ℔ Riga Poolsche f 295; 144/2 ℔ nieuwe Archangel f 288. — Koolzaad. Zeeuwsch gestort 63 £.

SCHIEDAM, 13 Julij. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Kunda f 300 6/w.; 140/2 ℔ Archangel f 280 1/m.; 144/2 ℔ Reval f 298 6/w. — Gerst. 125, 127/2 ℔ Libau f 252 6/w., f 240 3/m.; 129/2 ℔ Koers. f 250 kont.; f 252 6/w. — Moutwijn f 18,25; Jenever f 22,75; Amst. Proef f 24. — per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

DELFT, 13 Julij. Boter: eerste kwaliteit f 44 a 46; tweede kwaliteit f 38 a 43.

ANTWERPEN, 13 Julij. *Koffij.* Hiervan zijn afgedaan 500 balen Domingo.

Katoen. Eene partij van 384 balen Florida heeft nemers gevonden.

Tabak. Van Virginie zijn 44 vaten omgezet.

Granen. De markt blijft aanhoudend zeer loom. Tarwe. Dantziger f 17½. Rogge. Odessa f 11.

LONDEN, 12 Julij. *Suiker. Ruwe.* Vreemde soorten in zeilende ladingen blijven tot staande prijzen gevraagd. *Geraffineerd* en *Crushed* onveranderd en stil.

Koffij. Native Ceylon met weinig handel, wordt op 44 s. voor goed ordinair gehouden.

Thee. Congo prijshoudend zonder noemenswaardigen omzet. Groene soorten in de betere kwaliteiten met eenigen aftrek; gemeene soorten onbegeerd.

Talk prijshoudend, zonder handel. Petersburger 66 s. 6 d. a 66 s. 9 d. in loco.

Granen. Het weder blijft koud en vochtig zonder invloed op de prijzen; Tarwe houdt zich echter moeijelijk staande. Garst onveranderd.

LIVERPOOL, 12 Julij. *Katoen.* De markt blijft aanhoudend zeer stil. Verkocht zijn 6000 balen.

BORDEAUX, 10 Julij. *Voorloop* 3/6 op fr. 212 gerezen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 13 Julij. K. Ouwehand, Preciosa, Suriname.

UITGEZEILD:

HELVOET, 13 Julij. J. A. Scott, Cortgene, Brouwershaven en Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 6en Julij op 46° N. Br., 9° W. L. Telegraph, kapit. P. B. Rolufs, van Amsterdam naar Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 14 Julij in lading naar:

Keulen	H. Willemsen, Colln No. 6.
„	E. Rechert, Walburger Catharina.
Frankf. & Coblentz	C. A. van Rietschoten Frankfort No. 22.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron	P. Hartman, Eleonora.
Mainz	W. Keller, Mainz No. 1.
Duisburg	H. J. Kemp, Vlijt en Hoop.
Dusseld. & Neus	H. Polman, Niederrein No. 4.
Weesel	J. Beijer, Jonge Wilhelmina.

Rijnhoogte
ARNHEM 13 Julij 3 el 20 duim.
KEULEN 13 „ 15 vt. 0 „

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 7 Julij, 's avonds ten vijf ure.

1. Een Huis, Loods en Erve, Egelantierstraat, NN 292.
2. Een Huis en Erve, Bloemstraat, OD 266.
3. Een dito, St. Nikolaasstraat, II 350.
4. Twee Huizen en Erven, St Jorisstraat, X 266 en 267.
5. Een Huis en Erve, aan den Amsteldijk, Weesperzijde, ZZ 85.
6. De Opstal van een Huis, Keizersgracht, AA 20.

BIBLIOGRAFIE.

Heemstede, door H. H. B. BINNENWIERTZ, *Onderwijzer. Te Rotterdam*, bij J. A. van Belle.

Wie onzer kent Heemstede niet, dat lieve Kennemerdorp, zoo aardig verscholen achter die hooge beuken, die den Haarlemmerhout aan de zuidzijde verlengen? Wie heeft niet eens een dag, ja een week met genoegen doorgebragt in die gastvrije logementen — te midden van die fraaije lusthoven, afgewisseld door die kweekerijen van nagelbloemen en tulpen, die nog altijd Hollandsch roem uitmaken, en door die kleederbleeken, die aan uw linnengoed eene heldere witheid geven, zoo als gij die buiten Haarlems omstreken vruchteloos zoeken zult? Over dat Heemstede nu is onlangs bij J. A. van Belle te Rotterdam een boekje uitgekomen van den verdienstelijken onderwijzer, den heer Binnewiertz, die ons in minder dan honderd bladzijden een verslag geeft zoo van den tegenwoordigen toestand van het dorp, als van zeer veel merkwaardigs, dat aldaar in vroegeren en lateren tijd is voorgevallen. Aanvankelijk was het bestemd geweest voor eene mondelinge voordragt in den engen kring van vrienden en dorpsgenooten, doch op uitnoodiging van velen besloot de redenaar, om wat hij gesproken en bijeengebragt had, in druk uit te geven. Zoo ontstond deze Plaatsbeschrijving, verrijkt met vele aanteekeningen en bijlagen, en versierd met drie plaatjes, voorstellende het oude slot van Heemstede, de dorpskerk, en de kerk te Berkenrode, waaronder de Heemsteder katholieke parochieën.

De heer Binnewiertz heeft aan dat werkje veel tijd en moeite besteed, heel wat oude boeken heeft hij moeten opzamelen en doorsnuffelen, om iets te vinden, dat voor zijn onderwerp dienstig was. Hij verdient daarvoor onzen dank, en hij heeft een goed voorbeeld gegeven, 'twelk wij hartelijk wenschen dat door velen zal gevolgd worden. Die vlijt is waarlijk niet alledaagsch! Hoe ver is hij niet reeds van ons verwijderd, die tijd, toen iedere stad haar chronijkschrijver had, die met kinderlijke liefde in de verschillende boeken en handschriften bijeenverzamelde, al wat maar eenigzins dienen kon, om den luister zijner vaderstad te vergrooten! Zoo leerden zij ons niet alleen deze kennen, maar zij leverden ons ook dikwijls belangrijke bijdragen tot de kennis van het oude volksleven, dat in de deftige geschiedrollen gewoonlijk verzwegen wordt. Hoe menige voor historie of oudheidkunde gewigtige bijzonderheid zou voor ons verloren zijn, indien niet een of ander stedelijk beambte, met het bescheiden doel om zijn stad te verheerlijken, het min bekende feit uit het stof der handvesten opgedolven, en alzoo in het heldere licht der geschiedenis geplaatst had.

Men smale niet op die voorliefde van de geboorteplaats, die men zoo gaarne met den schimpnaam van *esprit de clocher* als kleingeestig, als den redelijken mensch en burger onwaardig zou willen ter zijde zien gesteld. Die liefde, zeggen sommigen, moet zich oplossen in de liefde tot het vaderland! waarom niet vragen wij in de liefde tot het geheele menschelijke geslacht, in het cosmopolitisme?

Neen, de mensch is nu eenmaal *zóó* geschapen — en wat God schiep zullen geen menschelijke theoriën vernietigen — dat hij meer bemint, naarmate er meer gemeenschap van lief en leed tusschen hem bestaat en het beminde voorwerp. Het allernaast aan zijn hart ligt zijn eigen gezin, dan diegenen, die hij van de jeugd af gekend heeft — en eerst later, maar op veel verderen afstand, zijne mede Staatsburgers, zijne taal- en stamgenooten. En de ondervinding heeft het van haren kant bewezen, dat de vaderlanders juist diegenen geweest zijn, die het meest aan hunne natuurlijke betrekkingen aan

„de *plaats*, waar hunne wieg eens stond,"

verkleefd waren.

Eere dus aan den heer Binnewiertz, dat hij het gewaagd heeft het oude verlaten pad weder in te slaan, dat hij zijne snipperuren besteed heeft, om het wetenswaardige van zijn dorp op te sporen, en het rezultaat van dit onderzoek aan zijne dorpsgenooten en andere belanghebbenden mede te deelen. Dat is, zeiden wij, een goed voorbeeld. Onze dorpen zijn inderdaad te weinig bekend. Stadsbeschrijvingen zijn er in overvloed; maar aan slechts zeer weinig landgemeenten mogt de eer eener uitvoerige beschrijving ten deel vallen. En toch, voor den dorpsbewoner is zijn dorp evenveel waard als voor den stedeling zijne stad, en toch vindt men in de dorpen nog zeer veel ouds bewaard, dat in de steden door veelzijdige beschaving sinds lang is weggesleten.

En nu de wijze van behandeling. Wij mogen de opmerking niet terug houden dat het ons aangenamer zoude geweest zijn indien de al te beknopte tekst wat uitvoeriger geweest ware, waartoe de vele en geleerde »*aanmerkingen*" de bouwstoffen hadden kunnen leveren; doch we mogen daarover niet twisten met den schrijver die voor Hoorders schreef, enteregt van oordeel was, dat men de grenzen van eene mondelinge verhandeling niet te ver mag uitbreiden. Zie hier overigens zijn plan:

Na eene »*inleiding*" waarin men eene Statistiek vindt van het tegenwoordige Heemstede behandelt hij achtervolgens 1°. den »*naamsoorsprong*" — die zeker zeer duister is — wij hadden bij die gelegenheid wel iets willen vernemen over des dorps wapenschild, waarvan de afbeelding een eigenaardig sieraad van het titelblad had kunnen uitmaken. 2°. »*de geschiedenis*," waarbij ons een en ander wordt medegedeeld over het geslacht dier Heemsteders, die in de 14e en 15e eeuw bloeiden. Gaarne hadden wij hier eene duidelijke verklaring van het woord *ambachts-heerlijkheid* aangetroffen, en hoe het kwam, dat terwijl de graaf het »hoog of straffend" regtsgebied te Heemstede had, de ambachtsheer het hoog of straffend regtsgebied *binnen de wallen van zijn kasteel* mogt uitoefenen.

In 1487 werd de ambachtsheerlijkheid van Heemstede tot eene hooge heerlijkheid verheven (pag. 69). De schrijver zegt ons niet hoe zij tot de grafelijkheid terugkeerde, maar zooveel is zeker dat de patricische familie *Pauw*, welke sinds 1624 die heerlijkheid bezat, ambachtsheeren en geen hooge heeren van Heemstede geweest zijn. Omtrent die familie wordt op bladz. 33 een en ander medegedeeld. Thans is, zoo als wij op bladz. 36 lezen, de heer *M. A. Beels*, ambachtsheer.

3°. De *Kerk*, toegewijd aan *Maria Hemelvaart*, vroeger eene kapel, onderhoorig aan de parochiekerk van Haarlem, waarvan zij eerst in 1347 als afzonderlijke parochie is afgescheiden, in 1573 blijkens een bestaand opschrift »verdistrueerd" zoodat er eerst in 1622 voor het eerst weer in gepredikt is. De Katholieken vereenigden zich ter sluiks bij een geloofsgenoot aan het Mannepad en verkregen eerst in 1694 een eigen pastoor en bedehuis. In de aanmerkingen (bladz. 60) wordt de lijst der opvolgende pastoren medegedeeld.

4°. *De ruïne het Slot.* Vroeger stond hier het oude zware kasteel der heeren van Heemstede, waarvan de heer van Lennep in zijne »Roos van Dekema" gewaagt. Dit gebouw, is in 1392 verwoest, en op zijne puinhoopen stichtte de ambachtsheer Adriaan Pauw een modern landhuis, hetwelk in het begin dezer eeuw is afgebroken en in eene boerderij veranderd. Daarvan is niet veel meer overgebleven, dan eenige opschriften welke onder de standbeelden schijnen geplaatst te zijn geweest, die het voorplein versierden.

5°. de *buitenplaats het Klooster*, vroeger het Bernarditerklooster *de Hemelpoort* bij het Spaarne, in 1485 gebouwd, doch bij de reformatie in eene hofstede veranderd, die in 't begin dezer eeuw het eigendom was van den baron de Wijckerslooth van Grevemachern, raad van Amsterdam, vervolgens van deszelfs schoonzoon den heer Schaegs, wiens dochter, de gravin van Westerholt, dat fraaije landgoed aan de tegenwoordige eigenaren, de heeren Dölleman verkocht heeft. De schrijver deelt ons een en ander over dat klooster, benevens de lijst zijner *prioren* mede.

6°. *'t Mannenpad*, kennelijk aan de pyramide door professor van Lennep, aan den ingang van dat pad opgerigt »ter eer van Witte van Haamstede en de burgerij »van Haarlem, die de vreemde mannen, langs dat pad »verdreven in 1304, en van hen, die tot ontzet van »Haarlem den 8 Julij 1573 hun leven waagden."

7°. *Het Haarlemmerhout.* Dit fraaije bosch is bijna geheel onder Heemstede gelegen. Minder algemeen bekend is het, wat de schrijver ons op bladz. 52 onder de aanmerkingen mededeelt, dat dit bosch in 1572 geheel uitgeroeid, maar in 1585 weder vernieuwd is, gelijk mede dat het zich blijkens een handvest van Floris V, van den jare 1272 (te vinden in Mieris Groot charterboek I bladz. 359) tot Noordwijkerhout toe uitstrekte. Die geheele duinstreek tot 's Gravenhage toe schijnt in nog vroegeren tijd *ééne* bosch geweest te zijn, slechts hier en daar door weilanden afgebroken, twelk men *'s graven wildernis* noemde; en in zooverre kan de schrijver wel gelijk hebben, als hij meent dat, eenmaal het Haagsche Bosch met den Haarlemmerhout vereenigd is geweest. In 1406 werd het bosch en de wildernis van Heemstede met den grond bij consent der Raadslieden van Holland, door de grafelijkheid van Holland verkocht, en schijnt aldus te zijn gekomen aan de Heeren van Heemstede, welke, volgens den schrijver, daarvan den eigendom hadden. In ieder geval hadden zij daar de jurisdictie, en het mogt dan wezen, dat de geleerde Junius den Hout genoemd heeft een »veilig verblijf voor de zang»godinnen, waar geen tophuizen zijn, noch stallen van »Silenus leerscholen der ondeugd," en schuilplaatsen der »ongeregtigheid," (bladz. 51) zeker is het, dat die inrigtingen reeds in 1527 den naijver der regering van Haarlem opwekten, die daarover bij Karel V klagtig vielen, op grond dat zij zooveel leden »in heure excijsen" omdat vlak bij de stad in den ambachte van Heemstede »veel huijsen »gemaect werden, die alleenlijck hem geneerden met »bier te tappen, ende te verkoopen bij den kanne" waartegen de ambachtsheeren met kracht hun regt en hunne onafhankelijkheid van de stad verdedigden, doch later in 1548 eene soort van transaktie met de stad gemaakt hebben, waarbij bepaald is dat er binnen zekere uitgestrektheid niet zoude mogen getapt worden.

Merkwaardig is nog de bijzonderheid, dat er in den Hout vroeger een klooster van Tempelieren gestaan heeft, welke bij de opheffing dien orde, door bemiddeling van hunnen stichter Willem van Egmond met hunne goederen tot de St. Jansheeren zijn overgegaan (bladz. 54). Ten slotte vestigen wij nog de aandacht op een brief van den beroemden Delftschen Pater Musius, dien wij onder de bijlagen bladz. 84 aantroffen, waarin verslag gegeven wordt van den door Musius in 1562 bijgewoonden intogt van Nicolaas de Terra Nova, eerste Bisschop van Haarlem. Uit Heemstede, waar hij ten huize van den heer Pieter van Dorp vernacht had, werd hij plegtig naar zijne Bisschopsstad ingehaald door Cornelis Suys, president van het hof van Holland, en vele andere hooggeplaatste en adellijke personen. Groot waren de feestelijkheden te Haarlem.

Wij bevelen het boekje in de aandacht van onze lezers en hopen dat de heer Bennewiertz zich zal aangespoord gevoelen, op het ingeslagen pad voort te gaan.

Advertentiën.

WAARSCHUWING.

VINCENT DUPREZ FILS te *Rijssel* (Frankrijk) heeft de eer de EE. HH. Geestelijken te waarschuwen en te verzoeken geen geloof te schenken aan personen, voorgevende voor zijn huis te reizen, aangezien zijn éénige vertegenwoordiger voor het buitenland is de Heer **A. H. BOLSIUS.** (4107)

De Pillen van Holloway*, zijn een voortreffelijk middel voor galziekte, geelzucht en leverkwaal.*

Uittreksel uit eenen brief van mejufvrouw Marie Wood, aan den heer Jenkins, chimist te Christchurch, gedagteekend 12 Sept. 1852, »mijnheer, ik leed sedert zeven maanden aan leverziekten, geelzucht en galkoortsen, gedurende al dien tijd was ik onder geneeskundige behandeling, doch zonder eenig goed gevolg. Ten laatste raadde men mij, de pillen van Holloway te gebruiken en dit overheerlijk middel heeft mij volmaakt hersteld, en wel in zeer korten tijd, zoodat ik met vertrouwen, deze pillen [illegible] kan aanbevelen.

(get.) MARIE WOOD.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L J GROOTENDORST, die met Mej. de Wed. A. P. MILIUS te *Utrecht* hertrouwd is, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (3)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar:

HENRY PERCY, graaf van Northumberland. Eene Geschiedenis der 16e Eeuw, door [illegible] van Craon, 2 deelen . . . . *f* 1.50

THOMAS MOORES, door dezelfde schrijfster, 2 deelen . . . . *f* 0.75

DE BOKKENRIJDERS in het land van Valkenberg, door ECREVISE . . . . *f* 1.35

Van denzelfden schrijver is ook verkrijgbaar:

De Drossaert Clercx, eene omwerking van de Tenter in de Limburger Kempen; zedeschets uit de XVIIIe Eeuw. . . . . *f* 0.70

Verwoesting van Maastricht. Historiesche Tafereelen uit de XVIe Eeuw, door ECREVISE . . . *f* 1.40

Richildis. Een Verhaal uit de Geschiedenis van Vlaanderen, in de XI eeuw, door E. COOMANS, 3 deeltjes *f* 1.10

En voor de veel verminderden prijs nog verkrijgbaar:

Verhandeling over den Bijbel, door J. M. SCHRANT, 1 deel in 8°, in plaats van *f* 2.40 . . . *f* 0.50

Nagelaten Schriften van SIMON VAN NANTUA, door zijn ouden reisgenoot bijeenverzameld. Eene Prijsstoffe, waaraan de Fransche Akademie eene buitengewone belooning van zes duizend francs heeft toegewezen. Naar 't Fransch. In plaats van *f* 0.70 . . . *f* 0.20

De Gronden van de Godsdienst van Jesus Christus opgehelderd, of bewijzen van deze godsdienst aan de geloovigen in vragen en antwoorden voorgedragen, door MAURITIUS VERNEY, Priester. (Kerkelijk goedgek.) deel gr. in 12° 352 blz. In plaats van *f* 1.20 *f* 0.35.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.